

Sygn. akt IV Ua 68/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Łożyńska-Motyka
Sędziowie:	SSO Beata Urbańska-Woike (spr.) SSR del. Andrzej Matkiewicz

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Fronckiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 grudnia 2017r. w Olsztynie

sprawy z wniosku E. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

przy udziale zainteresowanego (...)w O.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 września 2017 r., sygn. akt IV U 405/17

I. zmienia punkt I zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 28 września 2017 r. i ustala, że E. J. przysługuje prawo do zasiłku chorobowego w okresie od 19 grudnia 2016 r. do 23 grudnia 2016 r. oraz od 2 stycznia 2017 r. do 5 stycznia 2017 r.;

II. w pozostałym zakresie odwołanie i apelację oddala.

SSO Beata Urbańska-Woike SSO Beata Łożyńska-Motyka SSR del. Andrzej Matkiewicz

IV Ua 68/17

UZASADNIENIE

Odwołująca E. J. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15.05.2017r. stwierdzającej, że prawo do zasiłku chorobowego w wymiarze 182 dni przysługiwało ubezpieczonej w okresie od 09.05.2016r. do 06.11.2016r. Odwołująca wniosła o zmianę decyzji poprzez uznanie, że w okresie od 19.12.2016r. do 23.12.2016r. i od 02.01.2017r. do 05.04.2017r. ubezpieczonej przysługuje prawo do zasiłku chorobowego. W uzasadnieniu wskazano, że

stan faktyczny jest bezsporny, natomiast ZUS uznał, że ubezpieczonej nie przysługuje prawo do zasiłku chorobowego od 19.12.2016r. do 23.12.2016r. i od 02.01.2017r. do 05.04.2017r.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o oddalenie odwołania. Wskazując na okresy niezdolności do pracy, ZUS stwierdził, że przerwa pomiędzy schorzeniami była krótsza od 60 dni w związku z tym okres zasiłkowy 182 dni został wykorzystany z dniem 06.11.2016r.

Zainteresowany (...)w O. wniósł o stwierdzenie, że w okresie od 19.12.2016r. do 23.12.2016r. i od 02.01.2017r. do 05.04.2017r. ubezpieczonej przysługuje prawo do zasiłku chorobowego, popierając stanowisko odwołującej.

Wyrokiem z dnia 28 września 2017r. Sąd Rejonowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, iż w okresie od 19 grudnia 2016r. do 23 grudnia 2016r. oraz od 2 stycznia do 5 kwietnia 2017r. E. J. przysługuje prawo do zasiłku chorobowego .

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego poprzedzone zostało następującymi ustaleniami :

E. J. zatrudniona jest w (...)w O.. W okresie od 09.05.2016r. do 06.11.2016r. korzystała z zasiłku chorobowego. W związku z przebywaniem na zwolnieniach lekarskich w okresach od 19.12.2016r. do 23.12.2016r., 02.01.2017r. do 05.04.2017r., 10.04.2017r. do 27.04.2017r. pracodawca zwrócił się do ZUS o ustalenie uprawnień do zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonej za czas korzystania ze zwolnień lekarskich w ww okresach.

Sąd Rejonowy ustalił, iż skarżąca w okresie od 09.05.2016r. do 06.11.2016r., od 05.01.2017r. do 05.02.2017r. korzystała ze zwolnienia lekarskiego z tych samych przyczyn. W okresie od 19.12.2016r. do 23.12.2016r., 02.01.2017r. do 05.01.2017r. przebywała na zwolnieniu z powodu innych schorzeń.

Decyzją z dnia 15.05.2017r. ZUS stwierdził, że prawo do zasiłku chorobowego w wymiarze 182 dni przysługiwało ubezpieczonej w okresie od 09.05.2016r. do 06.11.2016r.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd I instancji odwołanie uznał za zasadne.

Sąd ten przypomniał ,iż zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 15.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby lub niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 - nie dłużej jednak niż przez 182 dni, a jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży - nie dłużej niż przez 270 dni. Art. 9 ust. 1 cytowanej ustawy wskazuje, że do okresu, o którym mowa w art. 8, zwanego dalej „okresem zasiłkowym”, wlicza się wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy, jak również okresy niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2. Natomiast ust. 2 tegoż artykułu przewiduje, że do okresu zasiłkowego wlicza się okresy poprzedniej niezdolności do pracy, spowodowanej tą samą chorobą, jeżeli przerwa pomiędzy ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy nie przekraczała 60 dni.

Sąd Rejonowy określił, iż przedstawione zapisy ustawowe przewidują, iż zliczanie okresów niezdolności do pracy do jednego okresu zasiłkowego dotyczy tylko okresów nieprzerwanej niezdolności do pracy (spowodowanej nawet różnymi schorzeniami) i okresów niezdolności spowodowanej tą samą chorobą, jeżeli przerwa pomiędzy ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy nie przekraczała 60 dni.

W okolicznościach niniejszej sprawy , w ocenie Sądu meriti sytuacja kształtuje się zgoła odmiennie. Do 06.11.2016r. odwołująca korzystała z zasiłku z powodu jednego rodzaju schorzenia. Następnie do 18.12.2016r. nie przebywała na zwolnieniu lekarskim. Dopiero od 19.12.2016r. do 23.12.2016r. i znów, po kolejnej przerwie, od 02.01.2017r. do 05.01.2017r. korzystała ze zwolnienia lekarskiego z innych przyczyn niż niezdolności trwająca do 06.11.2016r. (k. 22 akt ZUS). Tym samym brak jest podstaw prawnych do uznania, że po przerwie oraz po wystąpieniu niezdolności do pracy spowodowanej inną chorobą zaszyły przesłanki do uznania, że następuje zliczenie okresów zasiłkowych i zaliczenie do wykorzystanych już 182 dni zwolnień od 19.12.2016r.

W podsumowaniu Sąd ten wskazał, iż „do okresu zasiłkowego wlicza się wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy bez względu na rodzaj choroby lub niemożności wykonywania pracy z powodu zwalczania chorób zakaźnych albo gruźlicy lub z powodu przebywania w szpitalu albo innym przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w celu leczenia uzależnienia od środków odurzających lub substancji psychotropowych. (...) Powyższe ma jednak zastosowanie tylko wtedy, gdy między poszczególnymi okresami niezdolności do pracy nie ma ani jednego dnia przerwy, w którym ubezpieczony był zdolny do pracy, gdyż wtedy inna choroba powoduje rozpoczęcie nowego okresu zasiłkowego. Okres zasiłkowy rozpoczyna się po minimum jednodniowej przerwie, jeśli kolejna niezdolność do pracy jest spowodowana inną chorobą niż powodująca poprzednią niezdolność do pracy.” (A. Radziśław, Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Komentarz. Warszawa 2016, art. 9, Legalis)

Uwzględniając poczynione ustalenia, Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję i, uwzględniając treść wniosku z dnia 18.04.2017r. oraz odwołanie, i ustalił, że odwołującej przysługuje prawo do zasiłku chorobowego w okresie od 19.12.2016r. do 23.12.2016r. oraz od 02.01.2017r. do 05.04.2017r. (punkt I wyroku).

O kosztach procesu orzekł po myśli art. 98 k.p.c. w zw. z par. 9 pkt.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015.1804, zm. Dz. U. 2016.1667) (punkt II wyroku).

Z powyższym orzeczeniem nie zgodził się organ rentowy. W wywiedzionej apelacji zaskarżył wyrok Sadu I instancji w całości zarzucając:

1. Naruszenie prawa materialnego ;

-art. 8 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego niezastosowanie

-art. 9 ust. 1 i 2 cyt. ustawy poprzez jego błędną wykładnię i uznanie ,iż skarżąca rozpoczęła nowy okres zasiłkowy , w sytuacji gdy ubezpieczona w okresie nieprzekraczającym 60 dni była niezdolna do pracy z powodu tej samej choroby , a ponadto nie odzyskała choćby na jeden dzień zdolności do pracy .

2. naruszenie prawa procesowego ;

-art. 233 k.p.c. wyrażające się przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów , a także nierozważeniem całości materiału dowodowego co doprowadziło do przyjęcia przez Sąd, że w przypadku wnioskodawczyni doszło do przerwania okresu zasiłkowego w sytuacji ,gdy u wymienionej nie pojawił się choćby jeden dzień niezdolność do pracy oraz pominięcie okoliczności , iż w przypadku nawrotu tej samej choroby , która występowała do 06.11.2016r. i od 05.01.2017r. nie upłynęła 60-dniowa przerwa do pracy spowodowana tą samą chorobą.

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę rozstrzygnięcia , polegający na błędnym ustaleniu , iż :

-ubezpieczona przerwała okres niezdolności do pracy , a także nie uwzględnieniu znajdującej się w aktach ZUS opinii lekarskiej Zastępcy Głównego Lekarza Orzecznika stwierdzającej , że zwolnienie lekarskie z powodu choroby (...) do 06.11.2016r. i (...) od 05.01.2017r. to nawrót tej samej choroby , który należy zliczyć w jeden okres zasiłkowy.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę wyroku w całości i oddalenie odwołania .

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik ubezpieczonej domagał się jej oddalenia oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych .

Sąd Okręgowy ustalił i zważył , co następuje :

Pomiędzy zakończeniem okresu niezdolności do pracy skarżącej , tj. dniem 06.11.2016r., a rozpoczęciem kolejnej niezdolności do pracy w dniu 05.02.2017r spowodowanej tą samą chorobą upłynęło 59 dni .

(bezsporne)

Apelację częściowo uznać należało za zasadną .

Na wstępie warto zauważyć, że w procesie cywilnym obowiązuje system tzw. apelacji pełnej, w którym postępowanie apelacyjne jest dalszym stadium postępowania przed sądem pierwszej instancji, a sąd drugiej instancji ma prawo i często obowiązek ponownego badania sprawy, przeprowadzania w niezbędnym zakresie postępowania dowodowego oraz orzekania na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji i w postępowaniu apelacyjnym. Postępowanie apelacyjne jest zatem kontynuacją postępowania merytorycznego. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, a nie apelację. Użyte w art. 378 § 1 k.p.c. sformułowanie, iż sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę „w granicach apelacji” oznacza w szczególności, że sąd odwoławczy dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo poprzestając na materiale zebranym w pierwszej instancji (art. 381 i 382 k.p.c.) i kontroluje prawidłowość postępowania przed sądem pierwszej instancji (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., zasada prawna, III CZP 49/07, OSNC 2008 Nr 6, poz. 55; Monitor Prawniczy 2008 nr 22, s. 37, z uwagami M. Kowalczuk; Palestra 2009 nr 1, s. 270, z glosą G. Rząsy i A. Urbańskiego). Z uwagi na merytoryczny charakter postępowania apelacyjnego, obowiązkiem sądu drugiej instancji nie może być poprzestanie na ustosunkowaniu się do zarzutów skarżącego, lecz musi nim być - niezależnie od treści zarzutów - dokonanie ponownych, własnych ustaleń faktycznych, a następnie poddanie ich ocenie pod kątem prawa materialnego, co też miało miejsce w niniejszej sprawie .

Przechodząc do analizy zarzutów apelacyjnych, w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny w sprawie , tak co do długości okresów niezdolności skarżącej do pracy, występujących pomiędzy nimi przerw, jak i w zakresie schorzeń , które tę niezdolność wywołały. Sąd II instancji przyjmuje je za własne , bez potrzeby ich ponownego przedstawiania , uzupełniając je jedynie o okoliczność dla stron bezsporną . Podzielić także należy stanowisko Sądu I instancji przywołujące poglądy piśmiennictwa w zakresie wykładni przepisu art. 9 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Jednakże na tle zaprezentowanej normy prawnej podnoszony przez autora apelacji zarzut naruszenia prawa procesowego - art. 233 k.p.c. oraz prawa materialnego, tj. przepisu wyżej cytowanej ustawy poprzez błędną jego wykładnię częściowo uznać należy za zasadny.

Przypomnieć warto , iż zgodnie z treścią art. 9 ust. 2 cyt. ustawy do okresu zasiłkowego wlicza się okresy poprzedniej niezdolności do pracy, spowodowanej tą samą chorobą, jeżeli przerwa pomiędzy ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy nie przekraczała 60 dni. Tytułem uzupełnienia argumentacji Sądu Rejonowego w zakresie definiowania pojęcia „ ten sam okres zasiłkowy ” dodać warto , że do jednego okresu zasiłkowego należy zatem zliczać wszystkie następujące po sobie nieprzerwanie okresy niezdolności do pracy, choćby były spowodowane różnymi chorobami, oraz okresy poprzedniej niezdolności do pracy, spowodowanej tą samą chorobą, jeżeli przerwa między ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy spowodowanej tą sama chorobą nie przekraczała 60 dni. Sumowanie następujących po sobie w krótkich odstępach czasu okresów niezdolności do pracy z powodu tej samej choroby służy do oddzielenia stanów przemijających od ustabilizowanych, jeżeli bowiem ten sam proces chorobowy czyni pracownika wielokrotnie niezdolnym do pracy w dość krótkich odstępach czasu, to uzasadnione jest przypuszczenie, że wpływ stanu zdrowia na zdolność do pracy nie ma charakteru czasowego (przemijającego). Rozpoczęcie biegu okresu zasiłkowego z każdą taką niezdolnością od nowa pozwałoby na przebywanie na zasiłku bez końca, mimo że w rzeczywistości stan zdrowia kwalifikowałby pracownika do renty z tytułu niezdolności do pracy. Istotny jest tu jedynie czas trwania przerwy, która - jeżeli jest względnie długa - może wskazywać na zakończenie się procesu chorobowego, a nowa niezdolność do pracy z powodu tej samej choroby jest już traktowana jako efekt nowego procesu chorobowego. Nowy okres zasiłkowy otwiera się, gdy przerwa w niezdolności do pracy spowodowanej tą samą chorobą była dłuższa od 60 dni.

(tak w wyroku Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 6 listopada 2008 r. II UK 86/o8).

Innymi słowy zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy zasiłkowej niezdolność do pracy spowodowana tą samą chorobą podlega zliczeniu z poprzednimi okresami absencji, jeśli przerwa nie przekraczała 60 dni. Oznacza to, że określenie „ta sama choroba”, rozumiane funkcjonalnie jako przyczyna niezdolności do pracy, warunkuje długość prawa do zasiłku. Przy czym nie ma znaczenia, czy w czasie przerwy pomiędzy tymi samymi chorobami wystąpiło jakiegokolwiek inne schorzenie niewliczane do okresu nieprzerwanej niezdolności do pracy, o którym mowa w art. 9 ust. 1. (por. postanowienie

Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 19 maja 2015 I UK 408/14).

A zatem, skoro w niniejszej sprawie bezspornie pomiędzy ustaniem niezdolności do pracy skarżącej, czyli dniem 06.11.2016r., a rozpoczęciem kolejnej niezdolności do pracy w dniu 05.02.2017r spowodowanej tą samą chorobą przerwa nie przekroczyła 60 dni, to - na podstawie art. 8 w związku z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa - okres ten należało wliczyć do wyczerpanego już poprzedniego okresu zasiłkowego (bezspornie okres 182 dni został upłynął z dniem 6 .11.2016r.).

A zatem, Sąd Okręgowy na mocy powołanych przepisów oraz art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt. II wyroku .

W pozostałym zakresie Sąd II instancji nie podzielił zarzutów apelacyjnych organu rentowego. Za niezrozumiałą w świetle poczynionych przez Sąd meriti ustaleń faktycznych uznać należy tezę jakoby niezdolność skarżącej do pracy w okresach od 19.12.2016r. do 21.12.2016r. oraz 02.01.2017r. do 05.01.2017r. była co prawda spowodowana inną niż dotychczasowa jednostką chorobową i wystąpiła po przerwie , jednakże następowała w trakcie trwania pierwotnego schorzenia, co nie jest przesłanką do przerywania trwającego okresu zasiłkowego i możliwości obliczenia nowego. Godzi się zauważyć, iż powyższa argumentacja została zaprezentowana na etapie postępowania apelacyjnego. Na okoliczność powyższej hipotezy nie został zaproponowany żaden środek dowodowy , w szczególności nie złożono wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza celem ustalenia, czy nadal po dniu 06.11.2016r. skarżąca była nieprzerwanie niezdolna do pracy. Wobec braku niebudzących wątpliwości ustaleń w tym zakresie stanowisko organu rentowego uznać należy za obliczone li tylko na uzyskanie korzystnego rozstrzygnięcia.

Na uwzględnienie nie zasługuje także prezentowany przez organ rentowy pogląd, jakoby do okresu zasiłkowego wliczeniu podlegały okresy pobierania zasiłku opiekuńczego. Zauważyć należy, iż nie znajduje on oparcia w przepisach cytowanej ustawy , tj. art. 9 w związku z art. 32 oraz 33 , 35 ust. 2 , które nie przewidują zliczania do okresu pobierania zasiłku chorobowego innych okresów niż niezdolność do pracy z powodu choroby bądź sytuacji wskazanych w art. 6 ust.2 powoływanej ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie 386 § 1 k.p.c. jak w punkcie I orzeczenia.

SSO B. Urbańska –Woike SSO B. Łożyńska –Motyka SSR del. A. Matkiewicz